

Поточний стан перевезень вантажів залізничним транспортом АТ «Укрзалізниця».

Проблеми та перспективи

Доповідач:

Валерій Ткачов
заступник директора Департаменту
комерційної роботи АТ «Укрзалізниця»

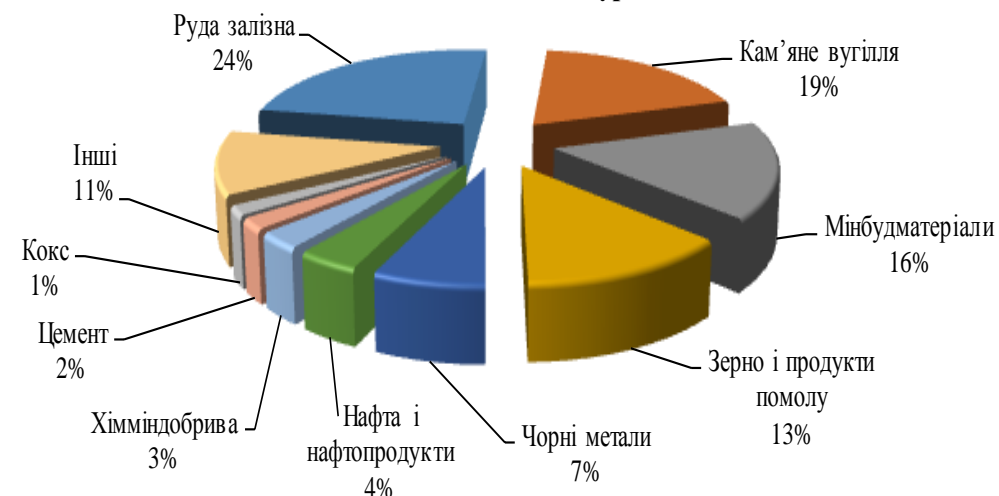

Показники перевезень вантажів залізницями України у 2018-2019 роках

Найменування показників	12 міс. 2019 року	12 міс. 2018 року	"+/-" до 2019	% до 2018
Вантажообіг, млн. т-км, у т.ч.	181 845	186 344	-4 499	98
транзит	15 216	17 453	-2 237	87
імпорт	23 674	23 846	-173	99
експорт	80 856	76 665	4 191	106
внутрішні	62 099	68 380	-6 281	91
Перевезено, млн. тонн, у т.ч.	313	322	-9	97
транзит	14	16	-2	88
імпорт	43	44	-0,5	99
експорт	116	107	8	108
внутрішні	140	155	-15	90

Структура перевезень

Структура перевезень вантажів залізницями України за основною номенклатурою

В 2019 році перевезення вантажів залізницями України склали 313 млн. тонн (-9 млн. тонн або -3% до 2018 року). Зменшились обсяги перевезення у внутрішньому сполученні (-15 млн. тонн або -10%) до 140 млн. тонн, транзиті (-2 млн. тонн або -12%) до 14 млн. тонн, імпорті (-0,5 млн. тонн або -1%) до 43 млн. тонн. Разом з тим збільшились обсяги перевезень на експорт (+8 млн. тонн або +8%) до 116 млн. тонн.

Вантажообіг склав 181,8 млрд. т/км (-4,5 млрд. т/км або -2% до 2018 року).

Показники перевезень вантажів залізницями України за 7 міс. 2019-2020 років

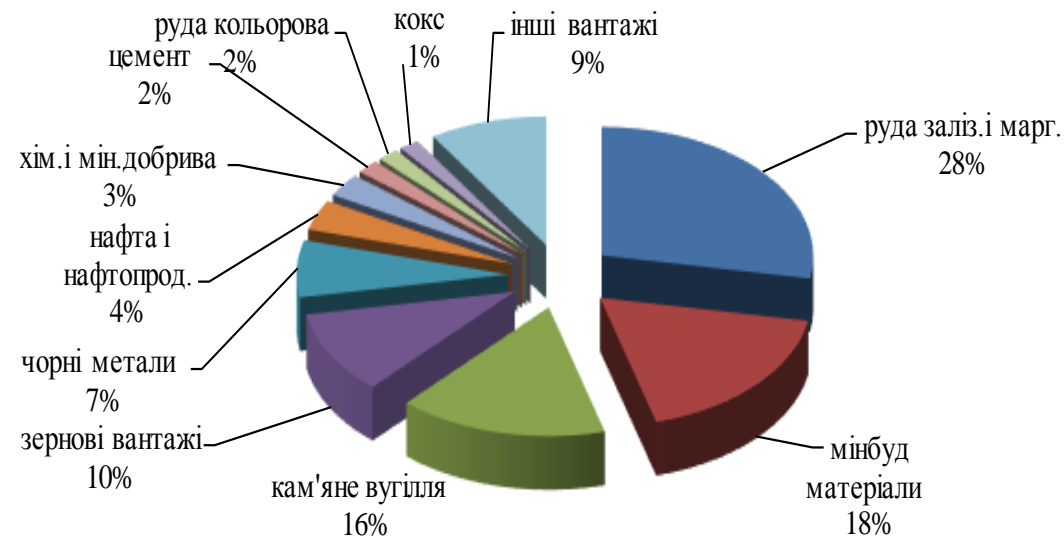
Найменування показників	січень-липень 2020	січень-липень 2019	"+/-" до 2019	% до 2019
Вантажообіг, млн. т-км, у т.ч.	96 737	106 253	-9 516	91
транзит	8 665	9 012	-347	96
імпорт	11 558	13 733	-2 175	84
експорт	42 863	46 903	-4 040	91
внутрішні	33 652	36 605	-2 954	92
Перевезено, млн. тонн, у т.ч.	168	182	-14	93
транзит	8	9	-1	91
імпорт	21	25	-4	84
експорт	63	67	-4	95
внутрішні	77	82	-5	94

У січні-липні 2020 року залізницями України перевезено 168 млн. тонн вантажів, що менше аналогічного періоду минулого року на 14 млн. тонн або на 7%. Зменшення обсягів перевезення відбулось у всіх видах сполучення: у внутрішньому (-5 млн. тонн або -6%) до 77 млн. тонн, в імпорті (-4,0 млн. тонн або -16%) до 21 млн. тонн, експорті (-4 млн. тонн або -5%) до 63 млн. тонн та транзиті (-0,8 млн. тонн або -9%) до 8 млн. тонн.

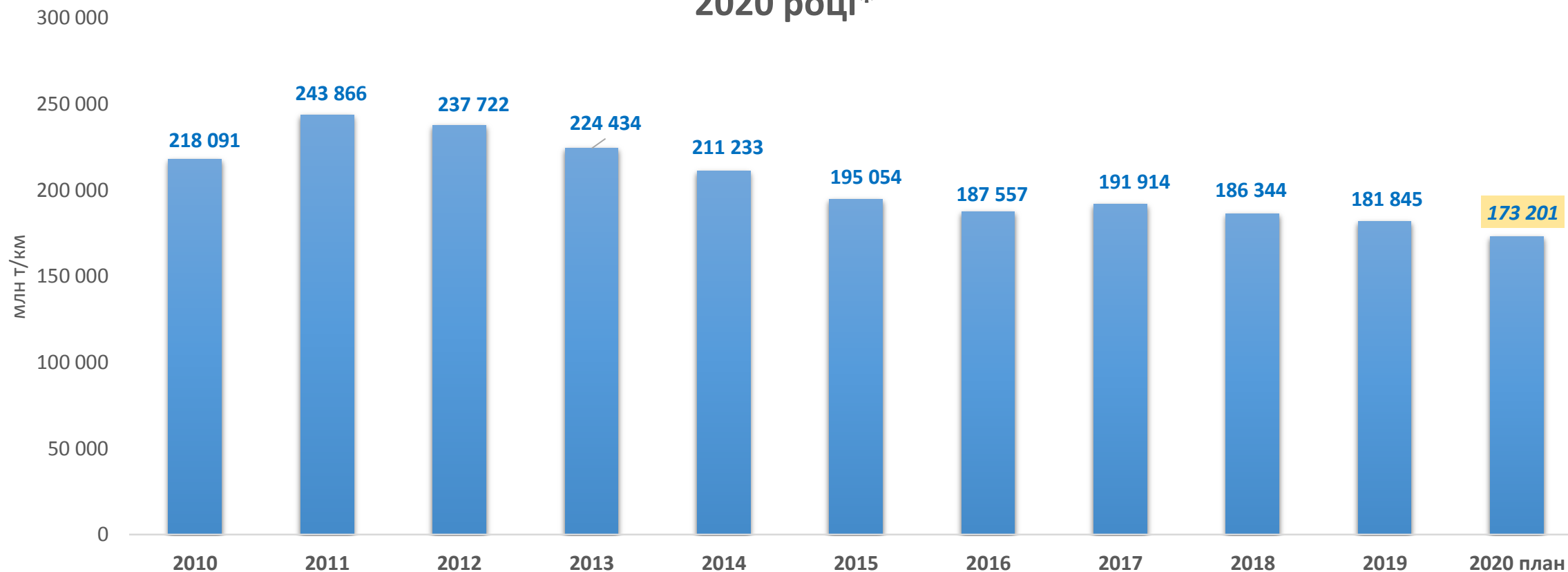
Вантажообіг склав 96,7 млрд. т/км (-9,5 млрд. т/км або -9%).

Структура перевезень

Структура обсягів перевезень вантажів у всіх видах сполучення за січень-липень 2020 року

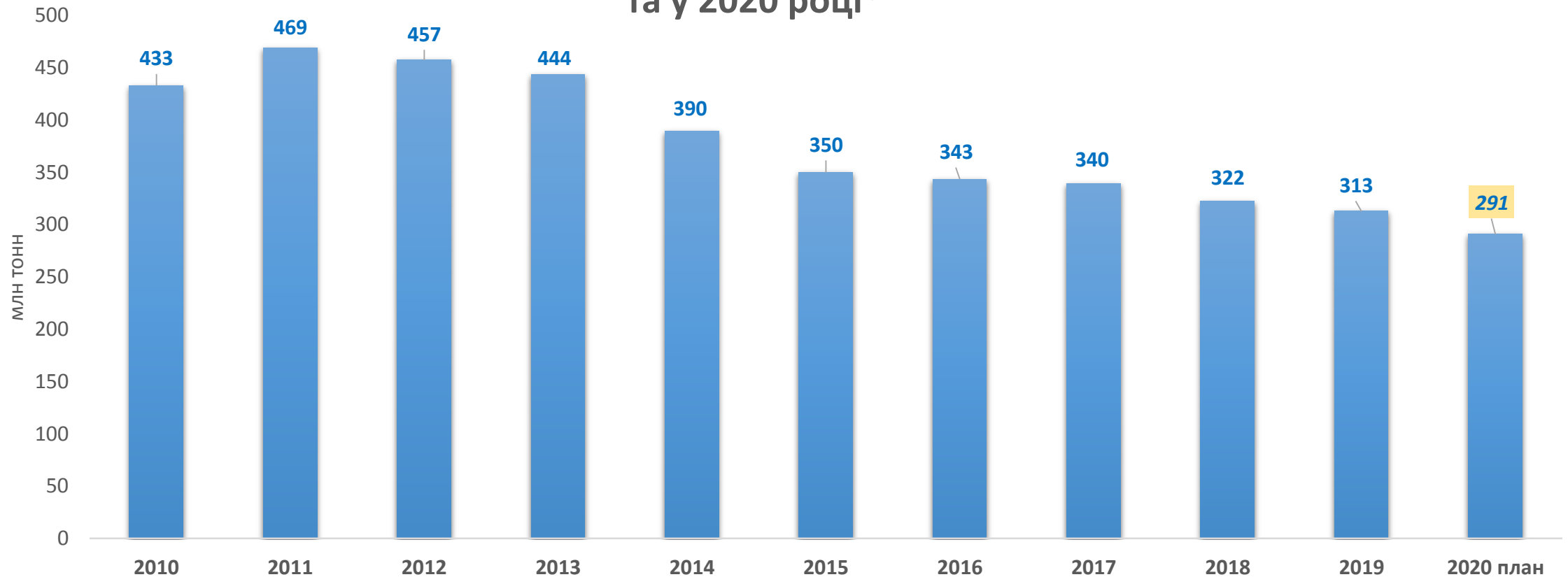

Вантажообіг залізничним транспортом України у 2010-2019 роках та у 2020 році*

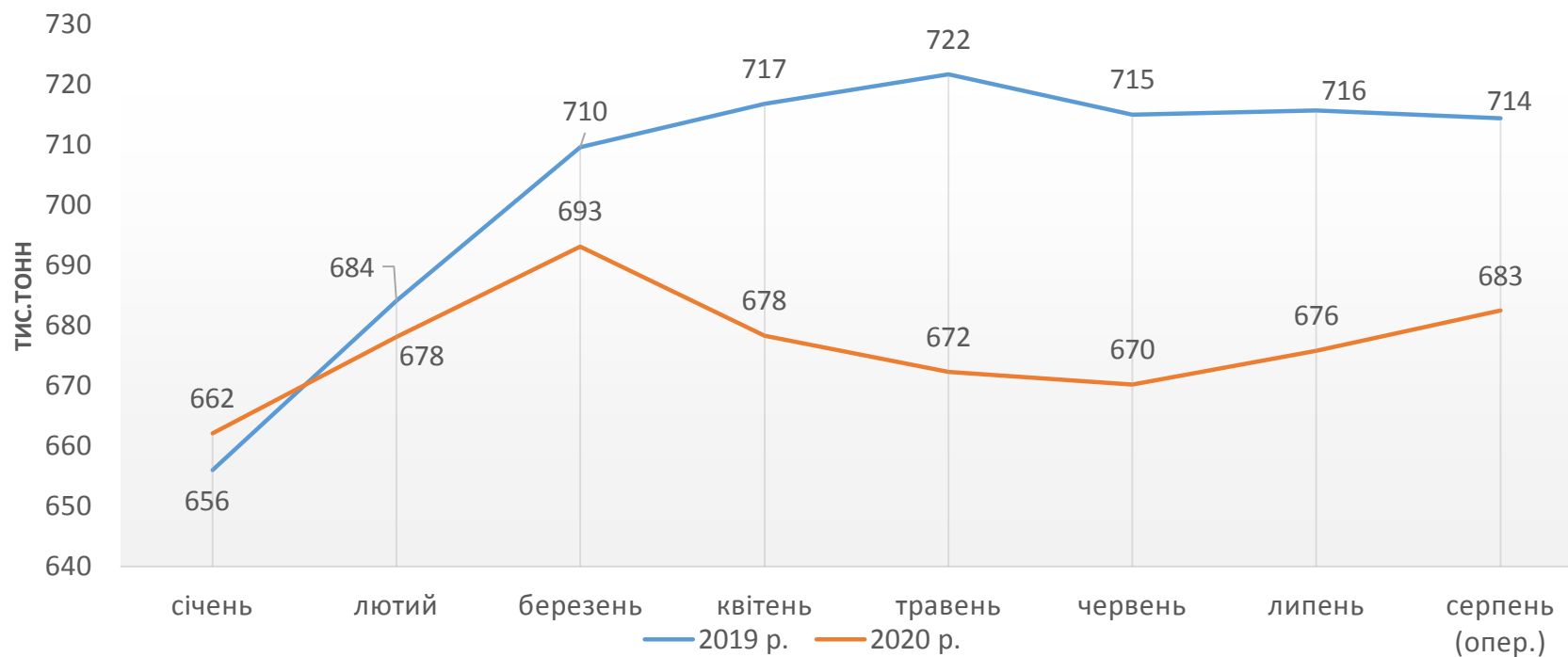
*Відповідно до контрольних завдань з основних фінансово-економічних показників АТ «Укрзалізниця» на 2020 рік (затверджені рішенням правління 26.06.2020 протокол №Ц-45/57 Ком.т).

Обсяги перевезень залізничним транспортом України у 2010-2019 роках та у 2020 році*

*Відповідно до контрольних завдань з основних фінансово-економічних показників АТ «Укрзалізниця» на 2020 рік (затверджені рішенням правління 26.06.2020 протокол №Ц-45/57 Ком.г).

Середньодобове загальне навантаження у 2020 році

Середньодобове загальне навантаження за 7 місяців 2020 року склало 676 тис. тонн, що на 31 тис. тонн менше ніж за аналогічний період минулого року

Основні причини зменшення навантаження за 7 місяців 2020 року 7

Основними причинами зменшення навантаження є уповільнення економічного зростання України та порушення балансу попиту і пропозиції як в Україні, так і у світі через карантинні обмеження, пов'язані з пандемією COVID-19

Найбільше зменшення спостерігається при перевезенні наступних вантажів:

- ❖ **кам'яного вугілля (-6,9 млн. тонн) до 26,9 млн. тонн** - основною причиною зменшення перевезень вугілля є криза в енергетичній галузі України, основна причина якої полягає в скороченні попиту на вітчизняну електроенергію і відповідно на українське вугілля. Навесні ситуацію погіршив карантин - частина компаній та виробництв закрилася, що кардинально знизило попит на електроенергію;
- ❖ **зернових вантажів (-4,3 млн. тонн) до 17,6 млн. тонн** - на зменшення зернових вантажів вплинуло декілька факторів: вивезення основного обсягу зернових в кінці 2019 року; переорієнтація на автомобільний транспорт, враховуючи необхідність вивезення невеликих партій наприкінці сезону; зменшення попиту і конкуренції на зовнішніх ринках. Затримка на початку збиральної кампанії в Україні призвела до нестачі пропозиції щодо постачання ранніх зернових в порти;
- ❖ **чорних металів (-1,1 млн. тонн) до 12 млн. тонн** - через кризу у металургійній галузі (зменшення попиту, зниження цін, часткове закриття підприємств через коронавірус) виробництво чорних металів в Україні зменшилось. Глобальна пандемія COVID-19 спричинила стрімке падіння світової економіки та внутрішнього випуску. Скорочення світового попиту загострило складнощі металургійних підприємств, більшість з яких була збитковою в 2019 році.

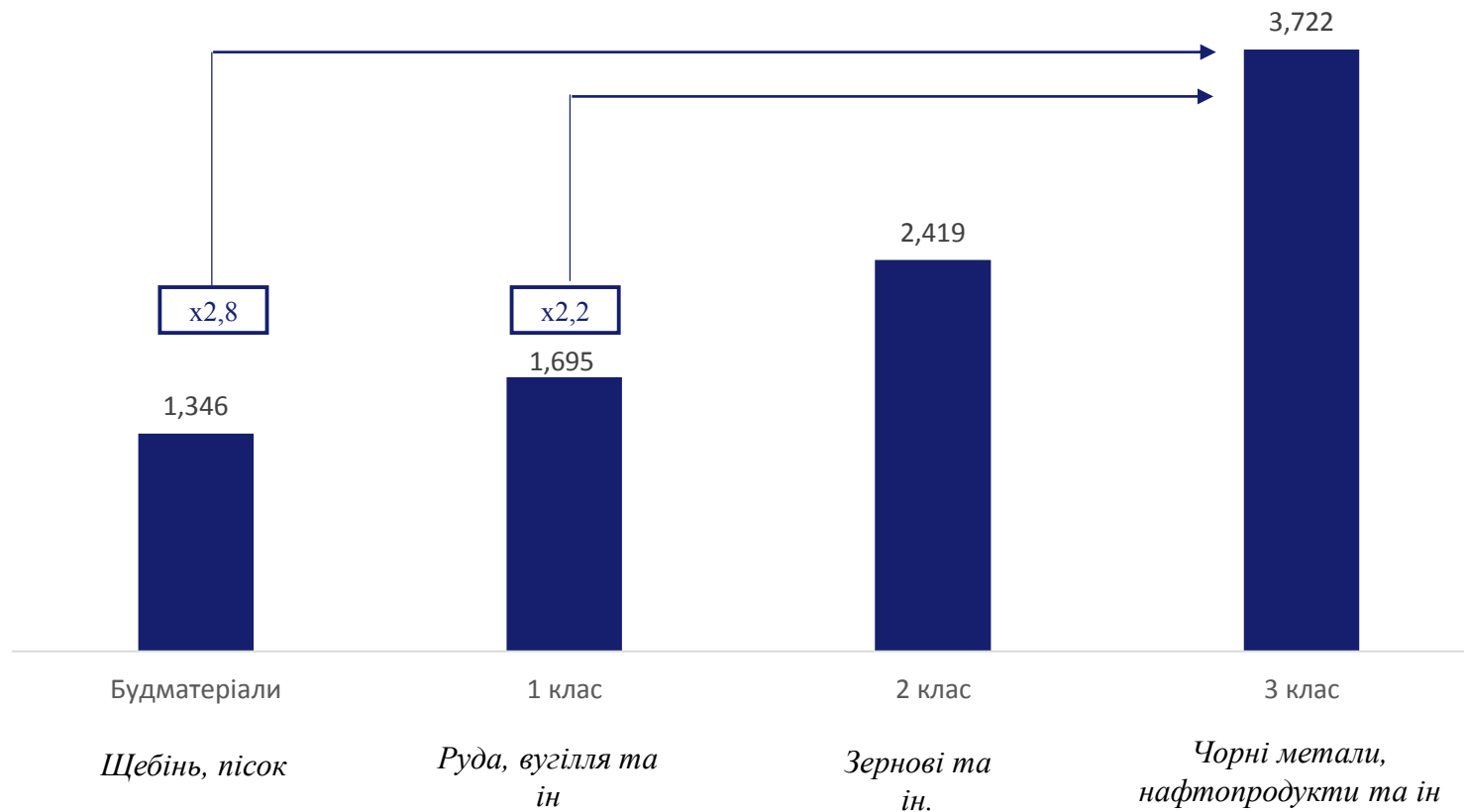
Проблеми

- Наявність перехресного субсидіювання окремих класів вантажів.
- Перевезення вантажів залізницями України нижче рентабельності (перевезення переважної більшості вантажів 1-го тарифного класу та вантажів позакласної групи є збитковими та здійснюються з від'ємною рентабельністю, яка складає -15,4% для вантажів 1-го тарифного класу та -23,4% відповідно для позакласних вантажів (на середню відстань));
- Знос локомотивного парку в Україні (92% -електровози, 98% - тепловози);
- Знос вагонного парку України (89% - вагони перевізника АТ «Укрзалізниця», вагони інших власників – 57%);
- Знос залізничної інфраструктури (стан верхньої будови колії, контактної електричної мережі, СЦБ інше);
- Відсутність державної підтримки АТ «Укрзалізниця» щодо оновлення залізничної інфраструктури;
- Наявність збиткових пасажирських перевезень (щорічний збиток приблизно 12,8 млрд. грн.);
- Профіцит вагонного парку

Тарифи на вантажні залізничні перевезення в Україні економічно необґрунтовані

Коефіцієнти тарифних класів

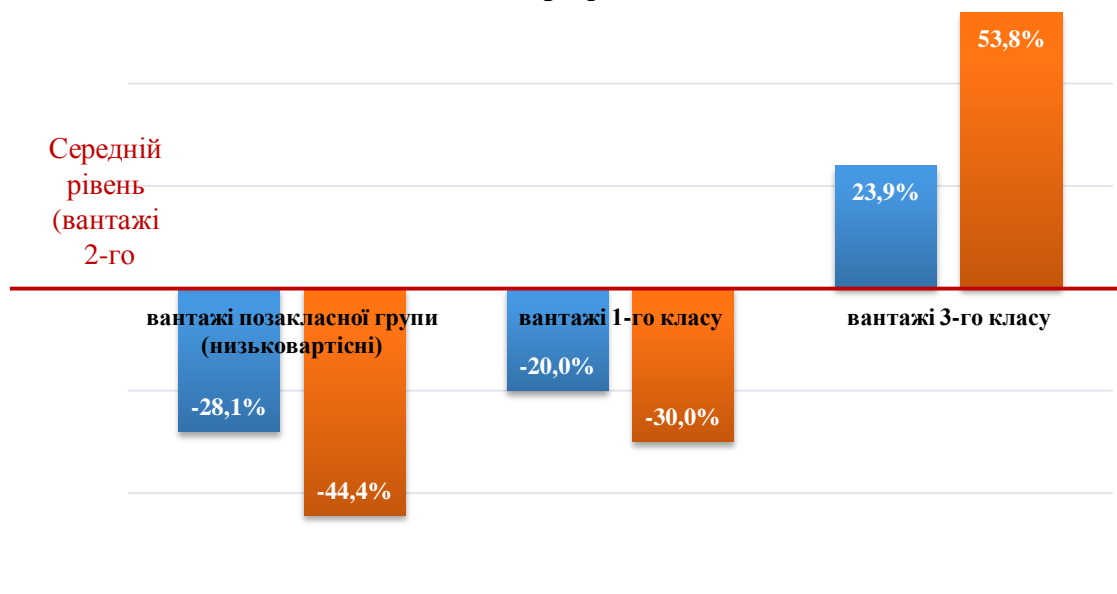

Витрати УЗ не залежать від того, який вантаж знаходиться у вагоні, при цьому тариф - залежить

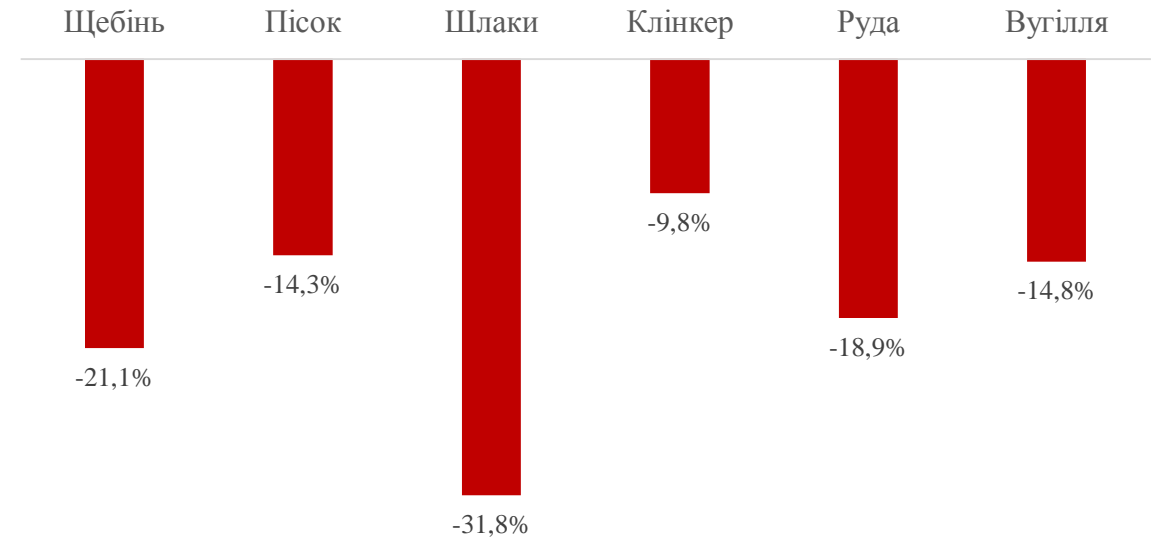
На сьогодні при визначенні рівня державних регульованих тарифів вантажі розділені на 3 тарифних класи та позакласні вантажі

- 1 На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 28.06.1997 № 605 «Про заходи щодо поліпшення діяльності залізниць України у 1997 році» було вперше здійснено розподіл вантажів на тарифні класи в залежності від транспортної складової в кінцевій ціні продукції
- 2 На сьогодні диспропорція між рівнями тарифних класів постійно збільшується

Відсоток співвідношення тарифів до середнього рівня тарифів

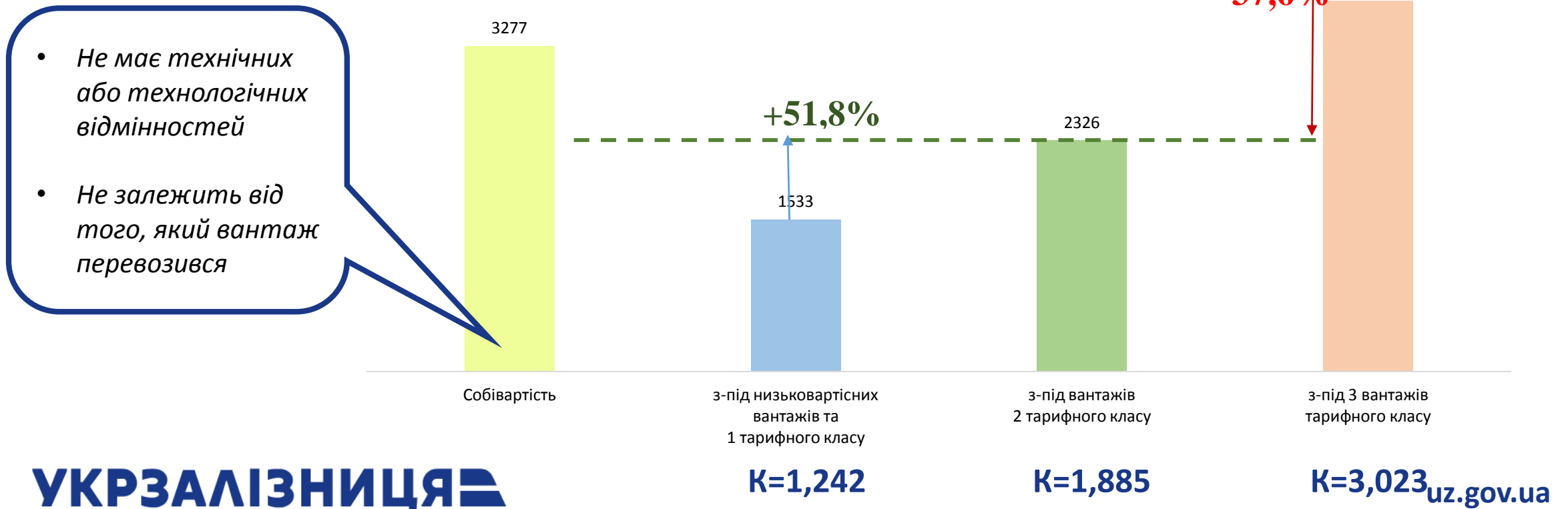
Рівень рентабельності перевезення деяких вантажів

Існуюча система тарифів на перевезення порожніх вагонів економічно не обґрунтована та дискримінаційна

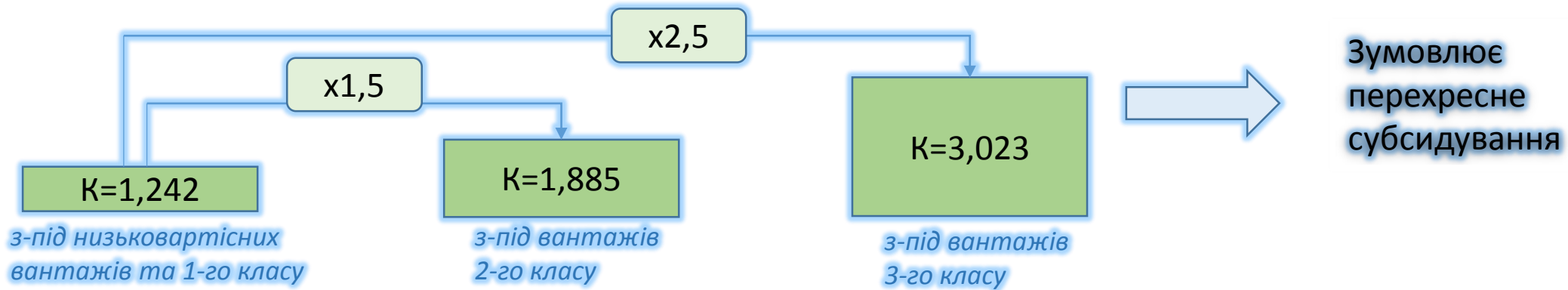
На перевезення порожніх вагонів встановлено розподіл тарифів на три класи залежно від того, з-під вивантаження якого вантажу порожній вагон слідує

Середній тариф та собівартість перевезення 1-го вагона в порожньому стані на відстань 468 км, грн за вагон

Майже всі перевезення порожніх вагонів збиткові

12

Перевезення	Середня відстань перевезення, км	Тариф, грн./вагон		Собівартість, грн./вагон	Рентабельність, %	
		діючий	після уніфікації		при діючому тарифі	після уніфікації
з-під низьковартісних вантажів та 1-го класу	468	1533	2326	3277	-53,22	-29
з-під вантажів 2-го класу		2326			-29,02	
з-під вантажів 3-го класу		3730			13,82	

Дякую за увагу!